

«Հայփոստ»

ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԽՍՐՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2024թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2025

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	9
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

24.06.2025թ.

N 032517

ԱՆԿԱՆ ԱՌԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայփոստ» ՓԲԸ-ի բաժնետիրքերը

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Հայփոստ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերության (հետայսու՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների (հետայսու՝ «Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Խմբի՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախմբված ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խնդրություններից:

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է խմբի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել խումբը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը, կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածներից

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հնկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել խմբի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, աուդիտորը չի կարող երաշխավորել, որ ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները չեն կարող հանգեցնել նրան, որ խումբը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, և արդյոք

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

- o Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ խմբի ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ՝ ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Աուդիտոր

Մերի Պոնամարևա

24.06.2025թ.

ADVISORY • ASSURANCE • ACCOUNTING • TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

**ՇԱՀՈՒՑԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՑՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

31 դեկտեմբերի 2024թ-ին ավարտված տարվա համար

	<i>Ծան.</i>	2024թ.	<i>(հազար դրամ)</i> 2023թ.
Հասույթ	5	9,799,432	10,761,590
Վաճառքի ինքնարժեք	6	(8,323,568)	(8,377,819)
Համախառն շահույթ		1,475,864	2,383,771
Իրացման ծախսեր		(43,439)	(20,397)
Վարչական ծախսեր	7	(1,744,361)	(1,919,362)
Այլ եկամուտներ	8	532,760	438,983
Այլ ծախսեր	9	(873,890)	(143,356)
Գործառնական (վնաս)/շահույթ		(653,066)	739,639
Ֆինանսական ծախս, զուտ	10	(187,502)	(222,263)
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	14	47,608	-
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից վնաս, զուտ		(98,149)	(26,070)
(Վնաս)/շահույթ մինչև հարկումը		(891,109)	491,306
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	11	(505,613)	(386,619)
Զուտ (վնաս)/շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո		(1,396,722)	104,687
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետազայում կվերադասակարգվեն շահույթին կամ վնասին</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճ		15,690,684	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություն		(2,824,323)	-
Արտերկրյա ստորաբաժանումների ֆինանսական հաշվետվությունների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերություններ		590	(4,765)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		12,866,951	(4,765)
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		11,470,229	99,922

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

31 դեկտեմբերի 2024թ-ի դրությամբ

	Ծան.	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	12	22,317,870	13,993,759
Ոչ նյութական ակտիվներ	13	438,055	457,198
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	14	6,835,608	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		29,591,533	14,450,957
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	15	711,544	772,583
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	16	1,475,093	1,501,896
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	17	1,710,290	2,703,049
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		3,896,927	4,977,528
Ընդամենը ակտիվներ		33,488,460	19,428,485
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ	18		
Բաժնետիրական կապիտալ		2,472,397	520,993
Լրացուցիչ կապիտալ		171,842	171,842
Արտարժույթի փոխարկման պահուստ		122,995	122,405
Վերագնահատման պահուստ		15,874,147	8,294,038
Կուտակված շահույթ		5,010,001	1,708,948
Ընդամենը սեփական կապիտալ		23,651,382	10,818,226
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	19	1,228,271	1,560,792
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	20	3,267,888	1,586,003
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ		89,514	131,515
Վարկեր և փոխառություններ	21	-	112,166
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	22	13,129	35,796
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		4,598,802	3,426,272
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	21	58,582	51,771
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	22	27,164	36,364
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	23	4,264,349	4,955,461
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		888,181	140,391
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		5,238,276	5,183,987
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		33,488,460	19,428,485

 Ծուշան Ավետիսյան

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

24 հունիսի 2025թ.

 Հովհանն Ավետիսյան
 Ֆինանսական ղեկավարամենտի
 ղեկավար/գլխավոր հաշվապահ

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2024թ-ին ավարտված տարվա համար

	Բաժնետիրական կապիտալ	Լրացույչ կապիտալ	Արտարժույթի փոխարկման պահուստ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	(հազար դրամ) Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	520,993	171,842	127,170	8,480,579	1,424,671	10,725,255
Համապարփակ եկամուտ						
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	104,687	104,687
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(4,765)	-	-	(4,765)
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	-	(4,765)	-	104,687	99,922
Փոխանցում չբաշխված շահույթին	-	-	-	(186,541)	186,541	-
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Շահաբաժիններ	-	-	-	-	(6,951)	(6,951)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	(6,951)	(6,951)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	520,993	171,842	122,405	8,294,038	1,708,948	10,818,226
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	520,993	171,842	122,405	8,294,038	1,708,948	10,818,226
Համապարփակ եկամուտ						
Տարվա վնաս	-	-	-	-	(1,396,722)	(1,396,722)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	590	12,343,945	-	12,344,535
Ընդամենը համապարփակ արդյունք	-	-	590	12,343,945	(1,396,722)	10,947,813
Փոխանցում չբաշխված շահույթին	-	-	-	(4,763,836)	4,763,836	-
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Շահաբաժիններ	-	-	-	-	(66,061)	(66,061)
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում	1,951,404	-	-	-	-	1,951,404
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	1,951,404	-	-	-	(66,061)	1,885,343
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,472,397	171,842	122,995	15,874,147	5,010,001	23,651,382

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
31 դեկտեմբերի 2024թ.-ին ավարտված տարվա համար

	(հազար դրամ)	
	2024թ.	2023թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա արդյունք	(1,396,722)	104,687
Ճշգրտումներ		
Մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում	796,011	719,231
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	(42,001)	(42,000)
Ֆինանսական եկամուտ	(3,821)	(16,444)
Ֆինանսական ծախս	191,323	238,707
Շահութահարկի գծով ծախս	505,613	386,619
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ վնաս	98,149	26,070
Գործառնական արդյունք նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	148,552	1,416,870
Պաշարների փոփոխություն	61,039	(207,532)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(296,174)	(251,688)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(697,210)	238,411
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր նախքան շահութահարկի վճարումը	(783,793)	1,196,061
Վճարված շահութահարկ	(220,177)	(4,881)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(1,003,970)	1,191,180
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(270,078)	(185,693)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից ելքեր	(819,869)	-
Ստացված տոկոսային եկամուտ	3,821	16,444
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(1,086,126)	(169,249)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Բանկային օվերդրաֆտների զուտ շարժ	(119,603)	(222,647)
Վճարված տոկոսներ	(1,212)	(28,573)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(37,933)	(93,667)
Շահաբաժինների վճարում	(573,073)	(500,000)
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում	1,951,404	-
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	1,219,583	(844,887)
Դրամարկդում և բանկերում մնացորդների զուտ (նվազում)/աճ	(870,513)	177,044
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(122,246)	1,146
Դրամարկդում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	2,703,049	2,524,859
Դրամարկդում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	1,710,290	2,703,049

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 դեկտեմբերի 2024թ.-ին ավարտված տարվա համար

1. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայփոստ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը («Մայր ընկերություն», դուստր ընկերությունների հետ միասին՝ «Խումբ») ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ 1994թ.-ին:

Մայր ընկերության միակ բաժնետերը Հայաստանի Հանրապետությանն է՝ ի դեմս ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության:

Մայր ընկերությունը հանդիսանում է փոստային կապի ազգային օպերատորը, որի գործունեությունը կարգավորում է ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության և ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը: Մայր ընկերությանը պատվիրակված է Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում ապահովելու փոստային կապի ունիվերսալ ծառայությունների մատուցումը, ինչպես նաև Համաշխարհային փոստային միության ակտերից բխող պարտավորությունների կատարումը:

Մայր ընկերության հիմնական ծառայություններն են՝

- ներհանրապետական և միջազգային փոստային կապի ծառայություններ,
- կենսաթոշակների և նպաստների վճարման և բաժանման ծառայություններ,
- տարատեսակ վճարումների հավաքագրման ծառայություններ՝ կոմունալ և ինտերնետի ծառայությունների, հարկերի, տուգանքների և տուրքերի հավաքագրման ծառայություններ,
- ինչպես նաև արագ դրամական փոխանցումների ծառայություններ:

Մայր ընկերությունն ունի չորս դուստր ընկերություններ՝ «Հայփոստ Յու Էս Էյ Կորպորացիա», «Հայփոստ Ռիթեյլ» ՓԲԸ, «Այնովեյշն» ՓԲԸ և «ԷՅՉՓԻ ԼՈՋԻՍՏԻԿՍ» ՓԲԸ, որոնց բաժնեմասերը ամբողջությամբ իրեն են պատկանում:

«Հայփոստ Յու Էս Էյ Կորպորացիա» դուստր ընկերությունը գրանցվել է 2014թ. ապրիլի 14-ին, իսկ «Հայփոստ Ռիթեյլ» ՓԲԸ և «Այնովեյշն» ՓԲԸ՝ 2021թ. փետրվարի 3-ին, «ԷՅՉՓԻ ԼՈՋԻՍՏԻԿՍ» ՓԲԸ դուստր ընկերությունը՝ 10 մայիսի 2021թ.:

ԷՅՉՓԻ ԼՈՋԻՍՏԻԿՍ ՓԲԸ դուստր ընկերության հիմնական գործունեության ուղղություններն են՝

- 1) ԱՄՆ Էլեկտրոնային առևտրի կայքերից ապրանքների վերաուղարկումը Հայաստանի Հանրապետություն գնորդների Հայաստանյան հասցեներին,
- 2) ԱՄՆ-Հայաստան ծանրոցների առաքման ծառայությունը,
- 3) ԱՄՆ-ից Հայկական նամականիշերի միջազգային վաճառքի կազմակերպումը,
- 4) ԱՄՆ-ում Հայկական արտադրության ապրանքների, գրքերի ու տպագիր այլ հրատարակչությունների վաճառքը,
- 5) ԱՄՆ-ից Հայաստան դրամական փոխանցումների կազմակերպումը՝ RIA Money Transfer համակարգի միջոցով:

«Հայփոստ Ռիթեյլ» ՓԲԸ հիմնականում ձեռք է բերում ապրանքներ և հանձնարարում Մայր ընկերությանը իր անունից և իր հաշվին կազմակերպել և իրականացնել իրեն պատկանող ապրանքների իրացում «Հայփոստ» ՓԲԸ փոստային ցանցի միջոցով:

«Այնովեյշն» ՓԲԸ մշակում է գործառնական բազմաֆունկցիոնալ համակարգչային ծրագրեր և օգտագործման իրավունքով փոխանցում Մայր ընկերությանը, մատուցում ծրագրերի տեխնիկական աջակցման ծառայություններ:

«ԷՅՉՓԻ ԼՈՋԻՍՏԻԿՍ» ՓԲԸ դուստր ընկերությունը հիմնադրվել է 2021թ.-ին: Այն հիմնվել է, որպեսզի ոչ միայն «Հայփոստ» ՓԲԸ-ին լոգիստիկ ծառայություններ մատուցի, այլ նաև հետագայում արտապատվիրակված ծառայություններ մատուցի այլ կազմակերպությունների՝ ներդնելով լոգիստիկ նոր և որակյալ ստանդարտներ:

Խումբը ներկայումս գործունեությունն իրականացնում է իր 783 փոստային բաժանմունքների միջոցով՝ քաղաքային շրջաններից մինչև ամենահեռավոր գյուղական շրջաններում: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի աշխատակիցների ցուցակային թիվը կազմել է 3,152 մարդ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,130 մարդ):

Մայր ընկերության և «Հայփոստ Ռիթեյլ» ՓԲԸ, «Այնովեյշն» ՓԲԸ, «ԷՅՉՓԻ ԼՈՋԻՍՏԻԿՍ» ՓԲԸ դուստր ընկերությունների իրավաբանական հասցեներն են ՀՀ, ք. Երևան, Սարյան 22:

«Հայփոստ Յու Էս Էյ Կորպորացիա» դուստր ընկերությունը գրանցված է ԱՄՆ, Կալիֆորնիա, ք. Գլենդել, Նորթ Բրենդ քուվար 124 հասցեում:

2. ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

2.1 Համապատասխանություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Չափման հիմունքներ

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքով:

2.2 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Խմբի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.3 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է որպեսզի Խմբի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 23-ում:

2.4 Դուստր ընկերություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են հետևյալ դուստր ընկերությունները.

Դուստր ընկերություն	Մասնաբաժին 2024թ.	Մասնաբաժին 2023թ.	Գրանցման երկիր	Գրանցման ամսաթիվ
«Հայփոստ Յու Էս Էյ Կորպորացիա»	100%	100%	ԱՄՆ	14 ապրիլի 2014թ.
«Հայփոստ Ռիթեյլ» ՓԲԸ	100%	100%	Հայաստան	3 փետրվարի 2021թ.
«Այնովեյշն» ՓԲԸ	100%	100%	Հայաստան	3 փետրվարի 2021թ.
«ԷՅՉՓԻ ԼՈՋԻՍՏԻԿՍ» ՓԲԸ	100%	100%	Հայաստան	10 մայիսի 2021թ.

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հետևյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողաբար կիրառվել է սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր տարիների համար և Խմբի ֆինանսական վիճակի ներկայացման ժամանակ: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է Խմբի բոլոր ընկերությունների կողմից:

3.1 Համախմբման հիմքերը

Դուստր ընկերություններն այն կազմակերպություններն են, որոնք վերահսկվում են Խմբի կողմից: Վերահսկողությունն առկա է, երբ Խումբը կարող է դեկլարել կազմակերպության գործունեության ֆինանսական և գործառնական քաղաքականությունը՝ նրա գործունեությունից օգուտ ստանալու համար:

Տարվա ընթացքում ձեռք բերված կամ օտարված դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններն ընդգրկված են Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ սկսած վերահսկողության սահմանման ամսաթվից մինչև վերահսկողության դադարեցման ամսաթիվը: Ներխմբային հաշվեկշիռները և ներխմբային գործարքներից չիրացված եկամուտներն ու ծախսերը դուրս են հանվում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ:

Անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտումներ են արվում դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվություններում՝ դրանց քաղաքականությունները Խմբի այլ անդամների կողմից կիրառվող քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու համար:

3.2 Հասույթի ճանաչում

Հասույթը սովորական գործունեության ընթացքում տրամադրված ապրանքի և ծառայությունների համար ստացվելիք գումարն է և չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցումների իրական արժեքով՝ հանած զեղչերը և վաճառքի հետ կապված հարկերը: Խմբի կողմից ստացված հասույթի ճանաչումը կատարվում է հետևյալ հիմունքով.

Ապրանքի վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Խումբը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների վաճառքը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում ավարտվել է ծառայությունների մատուցումը ըստ առանձին գործարքի, ինչը գնահատվում է որպես փաստացի մատուցված ծառայության և մատուցվող ամբողջ ծառայության հարաբերակցություն:

3.3 Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Ընկերության ֆինանսական եկամուտներն ու ծախսերը կազմված են հետևյալից.

- Տոկոսային եկամուտ
- Տոկոսային ծախս
- Ֆինանսական ակտիվների ու ֆինանսական պարտավորությունների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող զուտ օգուտ կամ վնաս

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը անմիջականորեն վերագրելի փոխառության ծախսումները այդ ակտիվի արժեքի մասն են կազմում (կապիտալացվում են):

3.4 Աշխատակիցների վարձատրություն

Աշխատավարձերը և աշխատողների այլ հատուցումները չափվում են չգեղչված հիմունքով և ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, որում համապատասխան ծառայությունը մատուցվել է:

3.5 Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 396.56 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 413.89 ՀՀ դրամ, 1 ՀՓԻ (հատուկ փոխառության իրավունք)՝ 517.17 (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 ՀՀ դրամ, 1 ՀՓԻ՝ 543.09): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

Դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վերահաշվարկումն այլ արժույթով

«Հայփոստ Ֆու Էյ Կորպորացիա» դուստր ընկերության ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ԱՄՆ դոլարից դրամի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 396.56 ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ): Եկամտային և ծախսային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ օգտագործելով ժամանակաշրջանի միջին փոխարժեքը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 1 ԱՄՆ դոլարի միջին փոխարժեքը կազմում էր 392.66 ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար 1 ԱՄՆ դոլարի միջին փոխարժեքը կազմում էր 392.54 ՀՀ դրամ), մինչդեռ սեփական կապիտալի հաշիվները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա պատմական փոխարժեքով: Փոխարժեքային տարբերությունների արդյունքը գրանցվում է անմիջապես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և ներկայացվում սեփական կապիտալում՝ արտարժույթի փոխարկման պահուստում:

3.6 Հիմնական միջոցներ

Խմբի հիմնական միջոցների բոլոր դասերը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է վերագնահատման օրվա դրությամբ հիմնական միջոցի իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Ցանկացած կուտակված մաշվածություն վերագնահատման օրը բացառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, և ակտիվի վերագնահատված արժեքում ներկայացվում է զուտ արժեքը: Վերագնահատումներն իրականացվում են բավարար պարբերականությամբ այնպես, որ հաշվեկշռային արժեքն էականորեն չտարբերվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքից:

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամուտներին և արտացոլվում է սեփական կապիտալում՝ որպես վերագնահատման պահուստ: Մակայն, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ որպես եկամուտ այն չափով, որով նախկինում նվազումը ճանաչվել էր որպես ծախս: Երբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որը գերազանցում է նույն ակտիվի գծով նախորդ վերագնահատումից առաջացած վերագնահատման աճը: Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում Խմբի կողմից ակտիվի օգտագործմանը զուգահեռ: Կուտակված շահույթում ճանաչված վերագնահատումից աճը իրենից ներկայացնում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերագնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերագնահատման պահուստում դրա գծով առկա վերագնահատումից աճը ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված շահույթին:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այդ մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը, բացառությամբ միջազգային բեռնափոխադրումների համար օգտագործվող փոխադրամիջոցների, որոնց մաշվածությունը ճանաչվում է թողարկված միավորների մեթոդով՝ համաձայն յուրաքանչյուր շահագործված կիլոմետրի: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվառվում:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	-10-55 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	-1-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	-5-12 տարի
Տնտեսական գույք և այլ	-1-8 տարի:

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

3.7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են ակտիվի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 2-7 տարի լիցենզիաների և ապրանքային նշանների համար և 5-10 տարի համակարգչային ծրագրերի համար:

3.8 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է միջին կշռված արժեքի սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման ծախսումները, արտադրական կամ փոխարինման ծախսումները և դրանք ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար ծախսումները:

3.9 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Առևտրական նպատակներով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անդառնալիորեն որոշել ներկայացնել ներդրման իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ – Բիզնես մոդելի գնահատում

Խմբի պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Գնահատման ժամանակ դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը:

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների մարման ժամկետների համապատասխանեցմանը համապատասխան պարտավորությունների մարման ժամկետներին կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացման ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապաճանաչման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակների համար կամ կառավարվում են և որոնց ստեղծած արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ – Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները:

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար: Բացի այդ, պայմանագրի անվանական արժեքի գեղչով կամ հավելավճարով ձեռքբերված ֆինանսական ակտիվի համար վաղաժամկետ մարում թույլատրող կամ պահանջող պայմանն այն գումարի չափով, որն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է պայմանագրի անվանական արժեքը գումարած հաշվեգրված (սակայն չվճարված) պայմանագրային տոկոսները (կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար), դիտարկվում է որպես նշված չափանիշին համապատասխանող, եթե վաղաժամկետ մարման պայմանի իրական արժեքն էական չէ սկզբնական ճանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ – Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ – Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե այն դասվում է

առևտրական նպատակներով պահվող գործիքների դասին, հանդիսանում է ածանցյալ գործիք կամ նախատեսված է որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց գծով զուտ շահույթը և վնասը, ներառյալ՝ տոկոսային ծախսը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն:

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը

նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Խումբը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Խումբը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Խումբը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Խումբն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակներում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Խումբը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Խումբն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

3.10 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույք գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

ՖՀՄՄ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՄ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, պայմանագրային ակտիվների, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների, սակայն ոչ՝ բաժնային գործիքներում ներդրումների համար: ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասն ավելի շուտ է ճանաչվում, քան պահանջվում էր ՀՀՄՄ 39-ով:

ՖՀՄՄ 9-ի արժեզրկման մոդելի գործողության ոլորտում գտնվող ակտիվների համար սովորաբար ակնկալվում է, որ արժեզրկումից կորուստները կաճեն և կդառնան առավել փոփոխական:

Խումբը ճանաչում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Խումբը չափում է վնասի գծով պահուստը ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով.

- (i) պարտքային արժեթղթեր, եթե որոշվել է, որ դրանք ունեն ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- (ii) այլ պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվների մնացորդներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը (օրինակ, ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի ընթացքում պարտականությունների չկատարման ռիսկ) էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների վնասի գծով պահուստը միշտ չափվում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Խումբը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ներառում է հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Խումբը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական աճ, եթե այն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- (i) հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- (ii) ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների

չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում (կամ ավելի կարճ ժամկետի ընթացքում, եթե գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Խումբը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալվում է ստանալ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գծով գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ավելի քան 180 օր ուշացումը,
- Խմբի կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Սպասվող պարտքային վնասի ներկայացումը համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Խումբը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Խումբը չի ակնկալում դուրս գրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրս գրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Անորոշիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն այս ակտիվները դիտարկում է արժեզրկման վկայության առանձին և հավաքական հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի ակտիվները գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից՝ առանձին հիմունքով: Արժեզրկման առանձին վկայություն չհայտնաբերելու դեպքում, այս ակտիվները գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով:

Ակտիվները, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով ակտիվները:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է փոխհատուցման ժամկետների և կրած վնասի գումարի նախորդ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը և կատարում է ճշգրտում, եթե ընթացիկ տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լինեք նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորուստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ պահուստային հաշվում: Եթե Խումբը գտնում է, որ չկա ակտիվը փոխհատուցելու իրատեսական հնարավորություն, համապատասխան գումարները դուրս են գրվում: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորուստի գումարի նվազեցմանը և այդ նվազեցումը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքին, ապա արժեզրկումից կորուստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

3.11 Վարձակալություն

Երբ Ընկերությանն են փոխանցվում վարձակալված ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները (ֆինանսական վարձակալություն), ակտիվը համարվում է անմիջականորեն գնված ակտիվ: Սկզբնապես որպես ակտիվ ճանաչված գումարը վարձակալված գույքի իրական արժեքի և վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարվելիք նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքի գումարներից փոքրագույնն է: Համապատասխան վարձակալական պարտավորությունը ներկայացվում է որպես պարտավորություն: Վարձակալության վճարները բաղկացած են երկու բաղադրիչից՝ մայր գումարից և տոկոսավճարներից: Տոկոսավճարների բաղադրիչը արտացոլվում է Համախմբված համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում, և հաշվարկվում է՝ ներկայացնելով վարձակալության պարտավորության հաստատուն մասը: Մայր գումարի բաղադրիչը նվազեցնում է փոխատուին վճարվելիք գումարի հաշվեկշիռը:

Երբ վարձակալված ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները չեն փոխանցվում Ընկերությանը (գործառնական վարձակալություն), Պայմանագրի կնքման ժամանակ Խումբը գնահատում է, թե արդյո՞ք պայմանագիրը վարձակալական է կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը վարձակալական է կամ պարունակում է վարձակալության իրավունք, եթե այն փոխանցում է, փոխհատուցման դիմաց, հիմքում ընկած ակտիվի օգտագործումը տվյալ ժամանակահատվածում վերահսկելու իրավունքը: Ստուգելու համար, թե արդյո՞ք պայմանագիրը փոխանցում է առանձնացված ակտիվի օգտագործումը վերահսկելու իրավունքը, Խումբն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

Խումբը որպես վարձակալ

Խումբը կիրառում է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝

վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար, և օգտագործման իրավունքով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են հիմքում ընկած ակտիվներն օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվներ

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվներ վարձակալության սկզբնական ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կլինի օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, և ճշգրտվում են վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափման պարագայում: Օգտագործման իրավունքով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է վարձակալության գծով ճանաչված պարտավորությունների գումարը, սկզբնական ուղղակի ծախսումները, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձակալության վճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսավճարներ: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պայմանագրի ավարտին, օգտագործման իրավունքով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից և վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսավճար, վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և գումարներ, որոնք ակնկալվում է, որ կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գինը, երբ Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումները, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է Խմբի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխուն վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

Վարձավճարների ներկա արժեքի հաշվարկման ժամանակ Խումբն օգտագործում է վարձակալության սկզբնական ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ էության հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Խումբը բացառում է օգտագործման իրավունքով ակտիվների, ինչպես նաև կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով պարտավորությունների ճանաչումը: Խումբը ճանաչում է այդ վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարները որպես ծախս՝ գծային հիմունքով, վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

3.12 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Ձեղչի ծախսագրումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

3.13 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույքիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Խումբն ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Խումբը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն

հարկային մարմնի կողմից, և Խումբը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.14 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները:

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին հատուցում են ծառայություններ, Խումբն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Խումբը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Խումբն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի

3.15 Հասույթ

Հասույթը ձևավորվում է հիմնականում փոստային ծառայությունների մատուցումից, միջնորդային ծառայությունների մատուցումից, վարձակալությունից և ապրանքների վաճառքից:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով Խմբի կողմից տրամադրված ցանկացած առևտրային գեղչերը և իջեցումների գումարները:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Խումբն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Խումբը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Փոստային ծառայությունների մատուցում

Փոստային ծառայություններից հասույթը ճանաչվում է, երբ ծառայությունները փաստացի մատուցված են պատվիրատուին: Ծառայությունները համարվում են մատուցված, երբ փոստային առաքանին առաքվում է հաճախորդին:

Միջնորդային ծառայությունների մատուցումից հասույթ

Խումբը միջնորդավճարի դիմաց կոմունալ ծառայություններ մատուցող ընկերությունների անունից իրականացնում է կոմունալ և այլ վճարների հավաքագրումներ (միջնորդային ծառայություններ), դրամական փոխանցումներ, վիճակախաղերի տոմսերի վաճառք, ինչպես նաև թոշակների և նպաստների բաժանում: Եկամուտը միջնորդավճարի չափով ճանաչվում է, երբ համապատասխան գումարները հավաքագրվում և փոխանցվում են:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքի վաճառքը ճանաչվում է ապրանքի սեփականության հետ կապված էական ռիսկերը և սեփականությունից ստացվող օգուտները հաճախորդին փոխանցելուց հետո, ինչը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Խումբը վաճառում կամ առաքում է ապրանքը հաճախորդին, հաճախորդն ընդունում է ապրանքը, և համապատասխան դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը հիմնավորված է:

Վարձակալական եկամուտ

Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

3.16 Բաժնետիրական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկված բաժնեմասեր, որոնք հաշվառվում են անվանական արժեքով:

3.17 Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն՝ դրանց հայտարարման ժամանակաշրջանում:

3.18 Համեմատական տվյալներ

Անհրաժեշտության դեպքում համեմատական տվյալները ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխություններին համապատասխանելու համար:

4. ՆՈՐ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՑՎԱԾ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄ) և ՀՀՄՄ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2024թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2024թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում» ՖՀՄՄ 17, ներառյալ ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՄ 4 փոփոխություններ)
- «Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ» (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 17-ի և ՖՀՄՄ 9-ի սկզբնական կիրառում – Համեմատական տեղեկատվություն (ՖՀՄՄ 17 փոփոխություն)
- «Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում» (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություններ)
- «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում» (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ և ՖՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2)
- «Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 կանոններ» (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություն)
- «Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 մոդելային կանոններ» (ՖՀՄՄ ստանդարտի փոփոխություն ՓՄՁ-ների համար)

Բացառությամբ ՀՀՄՄ 1 փոփոխությունների և ստորև ներկայացված ՖՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2-ի՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում», փոփոխությունների, մյուս ստանդարտներ և փոփոխություններ էական ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ և ՖՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում»

ՀՀՄՄ 1 փոփոխությունները և ՖՀՄՄ Գործնական կիրառություն 2-ը տրամադրում են ուղեցույց և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառելու էականության վերաբերյալ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը բացահայտելիս: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին տրամադրել ավելի օգտակար տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին՝ փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման «նշանակալի» քաղաքականության բացահայտման պահանջը հաշվապահական հաշվառման «էական» քաղաքականության բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները կիրառեն էականության հայեցակարգը:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա [Խմբի/Ընկերության] [համախմբված] ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

- «Փոխանակելիության բացակայություն» (ՀՀՄՍ 21 փոփոխություն)
- «Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՀՀՄՍ 9 և ՀՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- ՀՀՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»
- ՀՀՄՍ 19 «Դուստր ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվետվողականության բացահայտումներ»:

5. ՀԱՍՈՒՅԹ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Փոստային առաքման ծառայություններ	6,326,827	7,472,866
Միջնորդավճարներ կենսաթոշակի և նպաստների փոխանցումից	740,167	921,365
Միջնորդավճարներ կոմունալ ծառայությունների և այլ վճարների հավաքագրումից	1,615,416	1,649,595
Այլ	729,834	268,702
Ապրանքների վաճառք	387,188	449,062
	9,799,432	10,761,590

6. ՎԱՃԱՌՔԻ ԻՆՔՆԱՐԺԵՔ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Հատուցումներ աշխատակիցներին	5,331,141	5,332,229
Փոստային առաքման ծառայությունների վճարներ	1,004,638	1,047,973
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	697,857	585,509
Ստացված ծառայությունների ինքնարժեք	492,013	530,956
Օգտագործված նյութերի և պահեստամասերի արժեք	283,258	302,998
Օգտագործված ապրանքների արժեք	296,918	364,231
Գրասենյակային ծախսեր	82,165	65,103
Ցանցային սպասարկման ծախսեր	82,237	71,460
Այլ	53,341	77,360
	8,323,568	8,377,819

7. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Հատուցումներ աշխատակիցներին	1,293,032	1,368,383
Զփոխհատուցվող հարկեր	73,515	90,024
Մասնագիտական ծառայություններ	25,877	45,864
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	38,865	39,278
Վարձակալական ծախսեր	-	54,444
Բանկային ծախսեր	207,646	145,781
Գործուղման ծախսեր	13,069	22,585
Այլ ծախսեր	92,357	153,003
	1,744,361	1,919,362

8. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Վարձակալական եկամուտ	162,504	179,091
Ակտիվների վերաբերող շնորհներից եկամուտ	42,000	42,000
Արտարժույթի փոխարկումից եկամուտ, գուտ	120,951	150,983
Այլ եկամուտ	207,305	66,909
	532,760	438,983

9. ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Նվիրատվություններ	10,048	55,436
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից ծախսեր	819,869	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից և դուրս գրումից կորուստ	10,527	48,440
Այլ ծախսեր	33,446	39,480
	873,890	143,356

10. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԾԱԽՍ, ԶՈՒՏ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Բանկային օվերդրաֆտների գծով տոկոսային ծախսեր	(17,778)	(28,573)
Շահաբաժինների գեղչման հակադարձում	(167,479)	(199,184)
Վարձակալության գծով պարտավորության գեղչման հակադարձում	(6,066)	(10,950)
Բանկային ավանդներից և հաշիվներից տոկոսային եկամուտ	3,821	16,444
Զուտ ֆինանսական ծախս	(187,502)	(222,263)

11. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	967,967	140,391
Ընթացիկ տարում ճանաչված՝ նախորդ տարվա ընթացիկ հարկին վերաբերող ճշգրտումներ	-	4,878
Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(462,354)	241,350
(Ծանոթագրություն`20)	505,613	386,619

12. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

	(հազար դրամ)					
	Հոդ	Շենքեր և շինություններ	Մեքենաներ, տրանսպորտային միջոցներ և սարքավորումներ	Տնտեսական գույք և այլ	Օգտագործման իրավունքի ձեռն ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք						
01-ը հունվարի 2023թ	1,690,210	12,962,917	3,040,770	691,023	317,733	18,702,653
Ավելացում	-	2,351	29,926	78,630	-	110,907
Օտարումներ/Դուրսգրումներ	-	-	-	(586)	-	(586)
Ներքին շարժ	-	-	183,564	(183,564)	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	(6,451)	-	(6,451)
Ճշգրտում	-	-	4,609	-	-	4,609
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	-	2,405	256	550	-	3,211
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,690,210	12,967,673	3,259,125	579,602	317,733	18,814,343
Ավելացում	-	5,575	186,073	24,921	-	216,569
Վերագնահատում	5,977,355	9,713,329	-	-	-	15,690,684
Փոխմարում	(504,935)	(2,589,274)	-	-	-	(3,094,209)
Օտարում/Դուրսգրում	(2,375,246)	(3,281,421)	-	-	-	(5,656,667)
Ճշգրտում	-	(6,750)	4,100	1,751	-	(899)
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	-	(1,788)	(257)	(403)	-	(2,448)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,787,384	16,807,344	3,449,041	605,871	317,733	25,967,373
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում						
01-ը հունվարի 2023թ	-	1,595,425	1,892,888	494,954	178,237	4,161,504
Տարվա հաշվարկ	-	258,458	269,668	43,048	76,832	648,006
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	-	(135)	-	(135)
Ներքին շարժ	-	-	(1,554)	1,554	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	9,574	-	9,574
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	-	930	247	458	-	1,635
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	1,854,813	2,161,249	549,453	255,069	4,820,584
Տարվա հաշվարկ	-	405,104	241,585	44,507	32,163	723,359
Փոխմարում	-	(1,891,709)	-	-	-	(1,891,709)
Ճշգրտում	-	(151)	(1,261)	-	-	(1,412)
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	-	(783)	(190)	(346)	-	(1,319)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	367,274	2,401,383	593,614	287,232	3,649,503
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
31 դեկտեմբերի 2023թ	1,690,210	11,112,860	1,097,876	30,149	62,664	13,993,759
31 դեկտեմբերի 2024թ	4,787,384	16,440,070	1,047,658	12,257	30,501	22,317,870

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքում ներառված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները վերաբերում են վարձակալված տարածքներին:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջովին մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,971,591 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,744,105 հազար դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի հիմնական միջոցների բոլոր դասերը ներկայացված են վերագնահատված արժեքով՝ բացառությամբ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով: Ընկերության հողերը, շենքերը և շինությունները վերագնահատվել են 31.12.2024թ. Գրանթ Թորնթոն Քնսալթինգ ՓԲ ընկերության կողմից: Գնահատման մեթոդներն ու մոտեցումները մանրամասն նկարագրված են ծանոթագրություն 27-ում:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները հիմնականում ներառում են Երևանում և Հայաստանի տարբեր շրջաններում Խմբի սպասարկման կենտրոնների տարածքների վարձակալությունը: Համապատասխան պարտավորությունները ներկայացված են «վարձակալության գծով պարտավորություններ» հոլդանգի ներքո:

Հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

	(հազար դրամ)	
	2024թ.	2023թ.
Վաճառքի ինքնարժեք	684,494	608,730
Վարչական	38,865	39,276
	723,359	648,006

13. ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	(հազար դրամ)		
	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և ապրանքանիշեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք			
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,275,395	144,410	1,419,805
Ավելացում	57,574	17,212	74,786
Օտարում	(597)	(11,779)	(12,376)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,332,372	149,843	1,482,215
Ավելացում	38,403	15,106	53,509
Օտարում	-	-	-
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,370,775	164,949	1,535,724
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում			
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	878,349	85,014	963,363
Տարվա հաշվարկ	51,975	19,250	71,225
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(597)	(8,974)	(9,571)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	929,727	95,290	1,025,017
Տարվա հաշվարկ	60,613	12,039	72,652
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	-
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	990,340	107,329	1,097,669
Հաշվեկշռային արժեք			
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	402,645	54,553	457,198
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	380,435	57,620	438,055

Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

	(հազար դրամ)	
	2024թ.	2023թ.
Վաճառքի ինքնարժեք	72,264	68,350
Վարչական	388	2,875
	72,652	71,225

14. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԱՍՈՑԻԱՑՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

	(հազար դրամ)	
	2024թ.	2023թ.
Համաշխարհային առևտրի կենտրոն Երևան ՓԲԸ		
Ներդրման ինքնարժեք	6,788,000	-
Ասոցիացված կազմակերպության շահույթի բաժնեմաս	47,608	-
Ընդամենը ներդրումներ	6,835,608	-

«Համաշխարհային առևտրի կենտրոն Երևան» ՓԲ ընկերության բաժնետոմսերի 30.997529% սեփականության իրավունքով պատկանում են «Հայփոստ» ՓԲ ընկերությանը:

15. ՊԱՇԱՐՆԵՐ

	(հազար դրամ)	
	2024թ.	2023թ.
Նամականիշեր, ծրարներ և բացիկներ	399,048	387,506
Սպառվող նյութեր	191,375	171,270
Ապրանքներ վաճառքի համար	120,735	213,421
Այլ	386	386
	711,544	772,583

16. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԴԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	(հազար դրամ)	
	2024թ.	2023թ.
Ֆինանսական ակտիվներ		
Դեբիտորական պարտքեր միջազգային փոստային ծառայությունների գծով	391,291	419,574
Դեբիտորական պարտքեր միջնորդային և այլ ծառայությունների գծով	746,484	980,208
Այլ դեբիտորական պարտքեր	96,895	277,472
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ դեբիտորական պարտքերի գծով	(51,856)	(275,006)
	1,182,814	1,402,248
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Տրված կանխավճարներ	274,831	96,014
Կանխավճարված հարկեր	21,604	53,116
Կանխավճարների գծով պահուստ	(4,156)	(49,482)
	292,279	99,648
	1,475,093	1,501,896

Միջազգային փոստային ծառայությունների գծով դեբիտորական պարտքերը հիմնականում առաջանում են նամակների և ծանրոցների առաքումից: Խումբը նամակների և ծանրոցների առաքման ծառայությունները մատուցում և ծառայությունները ստանում է հիմնականում միևնույն գործընկերների շրջանակներում:

Միջազգային փոստային ծառայությունների գծով դեբիտորական պարտքերը ներկայացված են համապատասխան կրեդիտորական պարտքերից զուտ, քանի որ, համաձայն պայմանագրի դրույթների, դրանք պետք է մարվեն զուտ հիմունքով: Հաշվանցված գումարը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 678,936 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 944,469 հազար դրամ):

Միջնորդային և այլ ծառայությունների գծով դեբիտորական պարտքերն իրենցից ներկայացնում են դրամական փոխանցումների, կոմունալ վճարների հավաքագրումների, կոմիսիոն վաճառքների միջնորդավճարների, գործառնական վարձակալությունների և այլնի գծով ստացման ենթակա դեբիտորական պարտքեր:

Այլ դեբիտորական պարտքերն իրենցից ներկայացնում են նյութական վնասի փոխհատուցման, առհաշիվ տրված գումարների և այլնի գծով ստացման ենթակա դեբիտորական պարտքերը:

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքերի միջին տևողությունը կազմում է 42 օր (2023թ.՝ 39 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի շարժը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Կորուստների գծով պահուստը տարվա սկզբում	324,488	234,537
Տարվա ընթացքում պահուստի ճանաչում	10,396	44,528
Տարվա ընթացքում դեբիտորական պարտքերի դուրս գրում	(267,516)	-
Տարվա ընթացքում պահուստի հակադարձում	(11,356)	(4,059)
Կորուստների գծով պահուստը տարվա վերջում	56,012	275,006

26 ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային կորուստների վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները: Արժեզրկման պահուստի գումարը հաշվարկելիս կիրառվել է ՖՀՄՍ 9-ի՝ ակնկալվող կորուստների մոդելը:

Տե՛ս ծանոթագրություն 26՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

17. ՄՆԱՑՈՐԴՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՐՈՒՄ և ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Բանկային հաշիվներ	1,474,903	1,927,121
Կանխիկ միջոցներ	190,223	403,991
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	45,164	371,937
	1,710,290	2,703,049

Դրամարկդում և բանկերում մնացորդները ներառում են կոմունալ ծառայություններ մատուցող ընկերությունների անունից հավաքագրված և բնակչությանը կենսաթոշակներ ու նպաստներ բաժանելու նպատակով պետական բյուջեից ստացված դրամական միջոցները, որոնք կազմում են 1,292,228 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,591,029 հազար դրամ):

Տե՛ս ծանոթագրություն 26՝ դրամարկդում և բանկերում մնացորդների արժույթների բացահայտման համար:

18. ԿԱՊԻՏԱԼ և ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐ

18.1 Բաժնետիրական կապիտալ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
	Սովորական բաժնետոմսեր	Սովորական բաժնետոմսեր
Հայտարարված բաժնետոմսեր		
Սովորական բաժնետոմսերի քանակը, յուրաքանչյուրը՝ 54,600 դրամ	45,282	9,542

18.2 Լրացուցիչ կապիտալ

Լրացուցիչ կապիտալը ներառում է Խմբին Ավստրալիայի քաղաքացու կողմից նվիրաբերած 333,480 ԱՄՆ դոլարի ակտիվները: Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004թ. հունիսի 17-ի որոշման՝ այս գումարը պետք է դիտվի որպես սեփական կապիտալում լրացուցիչ կապիտալ, որը հետագայում պետք է գրանցվի որպես բաժնետիրական կապիտալի ավելացում:

18.3 Արտարժույթի փոխարկման պահուստ

Արտարժույթի փոխարկման պահուստն առաջանում է արտերկրյա դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացման արժույթով՝ դրամով վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերություններից:

18.4 Վերագնահատման պահուստ

Վերագնահատման պահուստն առաջանում է հիմնական միջոցների վերագնահատման արդյունքում: Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում՝ Խմբի կողմից այդ ակտիվների օգտագործման ընթացքում: Վերագնահատված ակտիվների օտարման ժամանակ դրանց գծով վերագնահատման պահուստի աճն ամբողջությամբ հաշվեգրվում է կուտակված շահույթին: Վերագնահատման պահուստը ներկայացված է սեփական կապիտալում՝ համապատասխան հարկերից զուտ:

18.5 Այլ պահուստներ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Խմբի բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Խմբի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն պատրաստված համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով՝ բացառությամբ չբաշխված շահույթի գծով գործող ստորն ներկայացված սահմանափակումների:

Օրենսդրական պահանջների և Խմբի կանոնադրության համաձայն՝ Խումբն իր չբաշխված շահույթից պետք է ստեղծի բաշխման ոչ ենթակա պահուստ բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով՝ ապագա վնասները ծածկելու նպատակով, որը կազմում է 78,149 հազար դրամ:

19. ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՇԱՀԱԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

2017թ. Խումբը հաստատել էր 2,500,000 հազար դրամ շահաբաժին, որից հաշվետու ժամանակաշրջանում վճարվել է 500,000 հազար դրամ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին կայացվել է Կառավարության որոշում, համաձայն որի շահաբաժինների վճարումը հետաձգվել է 3 տարով, որից հետո շահաբաժինը պետք է վճարվի հավասարաչափ գումարներով՝ սկսած 2023թ. մինչև 2027թ.:

Պարտավորությունը ճանաչվել է իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվել է զեղչելով ապագա դրամական հոսքերը 10.7% տարեկան տոկոսադրույքով: Արդյունքում, հաշվետու տարվա ընթացքում ճանաչվել է շահաբաժինների գծով պարտավորության զեղչման հակադարձումից ֆինանսական ծախս՝ 167,479 հազար դրամ (2023թ.-ին՝ 199,184 հազար դրամ ծախս) (տես ծանոթագրություն 10):

20. ՀԵՏԱԶԳՎԱԾ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	2023թ.
	(հազար դրամ)	
Տարեկգրի մնացորդ	(1,586,003)	(1,344,653)
Տարվա արդյունքում ճանաչված փոխհատուցում/(ծախս)	462,354	(241,350)
Կապիտալում ճանաչված	(2,144,239)	-
Տարեվերջի մնացորդ	(3,267,888)	(1,586,003)

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ

2024 (հազար դրամ)	1 հունվարի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	58,408	(48,326)	-	10,082
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	273,681	(10,601)	-	263,080
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	332,089	(58,927)	-	273,162
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ				
Հիմնական միջոցներ	1,918,092	(521,281)	2,144,239	3,541,050
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	1,918,092	(521,281)	2,144,239	3,541,050
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	(1,586,003)	462,354	2,144,239	(3,267,888)

2023 (հազար դրամ)	1 հունվարի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	50,416	7,992	-	58,408
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	280,556	(6,875)	-	273,681
Ոչ նյութական ակտիվներ	67,524	(67,524)	-	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	198,088	(198,088)	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	596,714	(264,625)	-	332,089
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ				
Հիմնական միջոցներ	1,941,367	(23,275)	-	1,918,092
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	1,941,367	(23,275)	-	1,918,092
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	(1,344,653)	(241,350)	-	(1,586,003)

21. ՎԱՐԿԵՐ և ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ոչ ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	-	112,166
	-	112,166
Ընթացիկ		
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	58,582	51,771
	58,582	51,771
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	58,582	163,937

Վարկերի ու փոխառությունների պայմաններն ու ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Արժույթ	Մարման տարի	Անվանական տոկոսադրույք	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Գրավով ապահովված բանկային վարկ (վարկային գիծ)	ՀՀ դրամ	2025	12%	58,582	163,937
				58,582	163,937

22. ՎԱՐՁԱՎՃԱՐՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Խումբը վարձակալել է տարածքներ իր գործունեությունն իրականացնելու նպատակով: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Խումբը դասակարգում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները հիմնական միջոցներ տողի առանձին դասում (տե՛ս ծանոթագրություն 12):

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Խումբը՝ քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն:

Վարձակալության գծով պարտավորությունները գեղջելու նպատակով Խմբի կողմից կիրառված փոխառության միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմել է 11.6%:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա տոկոսային ծախսը, որը հաշվեգրվել է վարձակալության գծով պարտավորություններին, կազմել է 6,066 հազար դրամ (2023թ.՝ 10,950 հազար դրամ) և ներառվել է ֆինանսական ծախսերում:

Ապագա նվազագույն վարձավճարները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտացոլված են ստորև.

(հազար դրամ)	2024թ.	2023թ.
Վարձավճարներ		
Մեկ տարվա ընթացքում	28,898	38,639
Երկրորդից չորրորդ տարիների ընթացքում	16,788	45,762
	45,686	84,401
Հանած՝ տոկոսային ծախս ներկայացնող գումար	5,393	12,241
Վարձավճարների գուտ ներկա արժեք		
Մեկ տարվա ընթացքում	27,164	36,364
Երկրորդից չորրորդ տարիների ընթացքում	13,129	35,796
	40,293	72,160

23. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ և ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Հաճախորդներից հավաքագրված վճարների գծով	1,273,396	1,545,819
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	1,471,966	1,553,527
Միջազգային փոստային ծառայությունների գծով կրեդիտորական պարտքեր	822,118	1,060,093
Այլ առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	185,291	231,711
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	227,472	247,804
Ստացված կանխավճարներ	268,308	163,633
Այլ պարտավորություններ	15,798	152,874
	4,264,349	4,955,461

Ծառայությունների ձեռքբերման գծով առաջացած պարտավորությունների մարման միջի տևողությունը կազմում է 30 օր (2023թ.՝ 30 օր): Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Խումբն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություն, որն ապահովում է բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարումը (տե՛ս ծանոթագրություն 26):

Միջազգային փոստային ծառայությունների գծով կրեդիտորական պարտքերը ներկայացված են համապատասխան դեբիտորական պարտքերից գուտ: Հաշվանցված գումարը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 678,936 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 944,469 հազար դրամ):

Հաճախորդներից կանխավճարները ներկայացնում են հաճախորդների կողմից Խմբին վճարված այն գումարները, որոնք արվել են նախքան պայմանագրով խոստացված ապրանքների ու ծառայությունների ստացումը: 2025թ. ընթացքում 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կանխավճարների ողջ գումարը Խումբն ակնկալում է ճանաչել որպես հասույթ:

Խմբի արտարժույթային ռիսկի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 26-ում:

24. ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

Խումբն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալական պարտավորություններ Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների և վարձակալական պարտավորությունների արժեքը հաշվարկվում է ղեկավարության գնահատականների հիման վրա, ինչպես նաև լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի,

որն օգտագործվում է վարձակալական վճարը գեղջելու համար: Վարձակալության ժամկետը համապատասխանում է յուրաքանչյուր պայմանագրի վարձակալության չեղյալ չհայտարարվող ժամկետին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը ողջամտորեն վստահ է, որ կիրառելու է երկարաձգման հնարավորությունը: Վարձակալության ժամկետը գնահատելու ժամանակ Խումբը հաշվի է առնում այն բոլոր փաստերն ու հանգամանքները, որոնք Խմբի համար վարձակալությունը երկարաձգման հնարավորությունը կիրառելու համար տնտեսական խթան են հանդիսանում, ինչպիսիք են վարձակալված վայրում գտնվող ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը, վայրերի փոխարինման վիճակագրությունը, տեխնոլոգիական փոփոխության հերթականությունը, ծառայությունների մատուցման կենտրոնների շահութաբերությունը, ինչպես նաև վարձակալության պայմանագրերը լուծելու և կնքելու ծախսերը: Այս գործոններում տեղի ունեցած փոփոխությունները կարող են ազդել գնահատված վարձակալության ժամկետի և օգտագործման իրավունքով ակտիվների և վարձակալական պարտավորությունների գրանցված արժեքի վրա:

Իրական արժեքի չափումը

Այն պարագայում, երբ գործող շուկաների տվյալները բացակայում են, ֆինանսական գործիքների և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշելու համար դեկավարությունը օգտագործում է գնահատման մեթոդներ: Այս գործընթացն ընդգրկում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում, որոնք համահունչ են նրա հետ, թե ինչպես շուկայի մասնակիցները կգնահատեն գործիքը: Դեկավարությունն իր ենթադրությունների համար որպես հիմք է վերցնում դիտարկելի տեղեկատվությունը, սակայն այդպիսի տեղեկատվությունը միշտ չէ, որ հասանելի է: Այս պարագայում դեկավարությունը օգտագործում է հասանելի լավագույն տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրական գներից, որոնք կարող են ստացվել պարզաձև ձևերի գործարքի պարագայում (տես ծանոթագրություն 26):

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը հաշվարկելու համար Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան: Պահուստի դրույքաչափերը հաշվարկվում են՝ հիմնվելով հաճախորդների տարբեր սեգմենտների խմբավորումներից առաջացած ժամկետանց օրերի վրա, որոնք կորստի նույնատիպ մոդել ունեն (օրինակ՝ ըստ աշխարհագրական դիրքի, արտադրանքի տեսակի, հաճախորդի տեսակի և վարկանիշի, ակրեդիտիվների և պարտքային ապահովագրության այլ տեսակների):

Սկզբնապես պահուստի մատրիցան հիմնված է Խմբի՝ պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների վրա: Խումբը ստուգել է պահուստի մատրիցան՝ պատմական պարտքային կորստի փորձառությունն ապագան կանխատեսող տեղեկության հետ ճշգրտելու համար: Տնտեսական պայմանների կանխատեսման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների որոշման վրա աննշան է եղել: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցները թարմացվում են և փոփոխությունները վերլուծվում են ապագան կանխատեսող գնահատականներում:

Պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների, տնտեսական պայմանների կանխատեսման և ակնկալվող պարտքային կորուստների միջև հարաբերակցության գնահատումը նշանակալի է: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեքը հանգամանքների և կանխատեսվող տնտեսական պայմանների նկատմամբ զգայուն է: Խմբի պատմական պարտքային կորստի փորձառությունը և տնտեսական պայմանների կանխատեսումը կարող են չարտահայտել հաճախորդի՝ ապագայում սպասվող պարտքը չմարելու հավանականությունը: Խմբի առևտրային դեբիտորական պարտքի և պայմանագրային ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 26-ում:

Գործարքներ, որտեղ Խումբը գործում է որպես գործակալ

Խումբը միջնորդավճարի դիմաց կոմունալ ծառայություններ մատուցող ընկերությունների անունից իրականացնում է կոմունալ և այլ վճարների հավաքագրումներ (միջնորդային ծառայություններ), դրամական փոխանցումներ, վիճակախաղի տոմսերի վաճառք, ինչպես նաև թոշակների և նպաստների բաժանում: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում այս գործարքների արդյունքում առկա են կրեդիտորական պարտքեր և դրամական միջոցներ, որոնք ներկայացված են առանձին: Ղեկավարությունը որոշում է ընդունում դրամական միջոցները և համապատասխան կրեդիտորական պարտքերը ճանաչել համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ կարծում է, որ Խումբը վերահսկում է երրորդ անձանցից հավաքագրված գումարը, և ապագա տնտեսական օգուտների հոսք է սպասվում դեպի Խումբ:

Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Խումբը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատում է արդյոք առկա են հայտանիշներ, որ ոչ նյութական ակտիվները կարող են արժեզրկված լինել:

Արժեզրկման հայտանիշները ներառում են գործարար ծրագրերի, ակտիվների շահագործման կանխատեսումների, ինչպես նաև այլ գործոնների ազդեցությունը, որոնք կարող են բացասական անդրադառնալ Խմբի գործունեության վրա:

25. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԸ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,182,814	1,402,248
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	1,710,290	2,703,049
	2,893,104	4,105,297

Ֆինանսական պարտավորություններ

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	58,582	163,937
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40,293	72,160
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,768,569	4,544,024
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	1,228,271	1,560,792
	5,095,715	6,340,913

26. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՈւՂՂԱԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Խումբը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Ղեկավարությունը լիովին պատասխանատու է Խմբի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Խմբի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են շուկայական պայմանների ու Խմբի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

1) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Խումբը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Խմբի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցներն ու առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում պահելու միջոցով և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Խումբը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները՝ ելնելով պարտքի վարկանշային քարտից: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և հաշվետվություններ: Խմբի քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար կրեդիտային սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը ներառում են մեծ քանակությամբ հաճախորդներ տարբեր արդյունաբերական և աշխարհագրական գոտիներում: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ, Խումբը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար:

Պարտքային ռիսկի ազդեցությունը

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքով: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բերված է ստորև.

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,182,814	1,402,248
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ	1,520,067	2,299,058
	2,702,881	3,701,306

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Հաճախորդների գերակշիռ մասի հետ Խումբը համագործակցում է երկար տարիների ընթացքում և հազվադեպ է վնաս կրել այդ գործարքներից: Հաճախորդների հետ կապված պարտքային ռիսկը վերահսկելիս հաճախորդները խմբավորվում են ըստ պարտքային առանձնահատկությունների, աշխարհագրական տարածաշրջանի, գործունեության ճյուղի, պարտքերի ժամկետայնության և նախկինում ֆինանսական բարդությունների առկայության:

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը՝ ըստ հաճախորդի տեսակների:

	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Հաշվեկշռային արժեքներ		
Միջազգային փոստային օպերատորներ	391,291	419,574
Տեղական դեֆիտորական պարտքեր ՀՀ-ում մատուցված ծառայությունների գծով	791,523	982,674
	1,182,814	1,402,248

Միջազգային փոստային օպերատորների դեֆիտորական պարտքերի մնացորդները մարվում են կողմերի միջև փոխհաշվարկներն իրականացնելուց հետո:

Խումբը բոլոր առևտրային դեֆիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեֆիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեֆիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են ելնելով ժամկետանց օրերից և հաճախորդների աշխարհագրական դիրքից:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով նախորդ տարիների ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակամիջոցում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոններին, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Խումբը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում հաճախորդների տեղակայման երկրների համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) և գործազրկության մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոններով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեֆիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Հաշիվ-ապրանքագրի ամսաթվից հետո 365 օրվա ընթացքում վճարում չկատարելը և Խմբի հետ այլընտրանքային վճարման վերաբերյալ համաձայնության չգալը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը անկարող կլինի կատարել իր պարտավորությունները: Իրացվելիության ռիսկը առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Այդ անհամապատասխանությունը կարող է մեծացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը: Խումբն ունի այդպիսի կորուստների նվազեցմանն ուղղված ընթացակարգեր, որոնցից են բավարար դրամային միջոցներ և այլ բարձր իրացվելիության ընթացիկ ակտիվներ պահելը, ինչպես նաև համապատասխան վարկային միջոցների առկայությունը:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Խմբի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Խումբը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

(հազար դրամ)

2024թ.	Անտոկոս	Գործարքներ հաստատուն տոկոսադրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք		12%	
Մինչև 2 ամիս	3,768,569	4,816	3,773,385
2 ամսից մինչև 1 տարի	500,000	24,082	524,082
1 տարուց ավել	1,000,000	104,268	1,104,268
	5,268,569	133,166	5,401,735

(հազար դրամ)

2023թ.	Անտոկոս	Գործարքներ հաստատուն տոկոսադրույքով	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք		12%	
Մինչև 2 ամիս	4,544,024	6,440	4,550,464
2 ամսից մինչև 1 տարի	500,000	32,199	532,199
1 տարուց ավել	1,500,000	248,338	1,748,338
	6,544,024	286,977	6,831,001

2) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի:

Արտարժույթային ռիսկ

Խումբը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Խմբի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Խմբի՝ արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք ի սկզբանե արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, ՀՓԲ-ով (հաստուկ փոխանակման իրավունք) և այլ:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Խմբին ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

31 դեկտեմբեր 2024թ.

(հազար դրամ)

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՓԲ	Ռուբլի
Ֆինանսական ակտիվներ				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,065,544	4,130	311,466	110,618
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	50,298	177,520	-	431,412
	1,115,842	181,650	311,466	542,030
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	68,701	27,120	781,141	115,286
	68,701	27,120	781,141	115,286
Զուտ ենթարկվածություն	1,047,141	154,530	(469,675)	426,744

31 դեկտեմբեր 2023թ.

(հազար դրամ)

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՓԻ	Ռուբլի
Ֆինանսական ակտիվներ				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	99,803	35,649	410,219	115,033
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	54,851	31,556	-	969,960
	<u>154,654</u>	<u>67,205</u>	<u>410,219</u>	<u>1,084,993</u>
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	53,760	37,824	707,430	271,568
	<u>53,760</u>	<u>37,824</u>	<u>707,430</u>	<u>271,568</u>
Զուտ ենթարկվածություն	<u>100,894</u>	<u>29,381</u>	<u>(297,211)</u>	<u>813,425</u>

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Խմբի զգայունությունը՝ արտարժույթների նկատմամբ դրամի 10% (2023թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով:

Դրամի արժեքումը համապատասխան արտարժույթի նկատմամբ 10%-ով (2023թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն	(104,714)	(10,089)
Եվրոյի ազդեցություն	(15,453)	(2,938)
ՀՓԻ ազդեցություն	46,968	29,721
Ռուբլի	(42,674)	(81,343)

27. ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՉԱՓՈՒՄ

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.:

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափում

Խմբի հոդը և շենքերը հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Հողերի, շենքերի, շինությունների և շարժական գույքի գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ և 3-րդ մակարդակներում: Հողի և շենքերի գնահատումն իրականացվել է 2024թ.-ի մարտի 31-ին անկախ պրոֆեսիոնալ գնահատողի կողմից, որն ունի պատշաճ մասնագիտական որակավորում, անհրաժեշտ արտոնագրեր և համապատասխան փորձ անշարժ և շարժական գույքի իրական արժեքի գնահատում իրականացնելու ոլորտում: Զգալի փոփոխականները և ենթադրությունները մշակվել են ղեկավարության հետ սերտ համագործակցության պայմաններում:

Հողեր

Հոդերի գնահատումն իրականացվել է՝ օգտագործելով շուկայական մոտեցումը, որն արտացոլում է նմանատիպ գույքի համար վերագնահատման օրվա դրությամբ իրականացված շուկայական գործարքներում դիտարկված գները և միավորում է վերոհիշյալ հոդերին յուրահատուկ ցուցանիշների ճշգրտումները՝ ներառյալ հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, սահմանափակումները և օգտագործման նպատակը:

Գնահատվող հողամասի 1 քմ-ի արժեքն ընդունվել է համեմատական հողամասերի 1 քմ հաշվարկային արժեքների միջին թվաբանականը:

Համեմատական հողամասերի նկատմամբ կիրառվել են դրական և բացասական ճշտումներ՝ արտահայտված գործակիցներով: Դրական ճշտումը կիրառվում է այն ժամանակ, երբ գնահատվող հողամասի բնութագրող տվյալները գերազանցում են համեմատական հողամասի տվյալներին: Բացասական ճշտումը կիրառվում է այն ժամանակ, երբ գնահատվող հողամասի բնութագրող տվյալները զիջում են համեմատական հողամասի տվյալներին:

Շենքեր և շինություններ

Շենքերի իրական արժեքները գնահատվել են՝ օգտագործելով համեմատական, եկամտի և փոխարինման (ծախսային) մեթոդները:

Համեմատական մեթոդով շենքերի և շինությունների իրական արժեքը որոշելիս հաշվի է առնվել նույն ժամանակաշրջանում նույն աշխարհագրական տարածքում նմանատիպ շենքերի շուկայական գինը:

Եկամտի մեթոդով հաշվարկելիս իրական արժեքը որոշվել է՝ հիմնվելով այլընտրանքային արժեքի վրա:

Այս մեթոդով համեմատվում են գուտ եկամուտը, որը կստացվեր, եթե գույքը տրվեր վարձակալության մնացած օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, և եկամուտը, որը կստացվեր, եթե դրա ձեռքբերման գումարը ներդրվեր համարժեք ռիսկայնության ձեռնարկում:

Փոխարինման (ծախսային) մեթոդով շենքերի իրական արժեքը որոշվել է՝ հաշվի առնելով նմանատիպ շենքեր կառուցելու համար պահանջվող ծախսերը՝ հանելով հաշվարկված մաշվածությունը, որը ներառում է վերագնահատման օրվա դրությամբ ֆիզիկական, տնտեսական և ֆունկցիոնալ մաշվածքները:

Մեքենա-սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ, տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ

Մեքենա-սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ, տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցների (այսուհետ՝ շարժական հիմնական միջոցներ) իրական արժեքը որոշելիս կիրառվել են ծախսային և համեմատական գնահատման մեթոդները:

Շարժական հիմնական միջոցների միավորի վերականգնման արժեքը որոշելիս օգտագործվել են հետևյալ աղբյուրները.

- տեղեկատվություն արտադրող ընկերություններից,
- ներքին շուկայի տեղեկատվություն,
- ինտերնետային կայքերի տեղեկատվություն,
- հաշվեկշռային արժեք:

Շարժական հիմնական միջոցների միավորի վերականգնման արժեքը հաշվարկվել է շարժական հիմնական միջոցների դասակարգչի միջոցով:

Այն շարժական հիմնական միջոցները, որոնց միավորի վերականգնման արժեքը հնարավոր չի եղել որոշել վերոնշյալ աղբյուրներից, ըստ համապատասխան դասերի ինդեքսավորվել են: Որպես ինդեքս ընտրվել է համախառն հաշվեկշռային արժեքների և գնահատված միավորի վերականգնման արժեքների համադրությունը:

Գործարար միջավայր

Որպես զարգացող շուկայական տնտեսական համակարգ, Հայաստանը շարունակում է անցնել քաղաքական և տնտեսական վերափոխումներ՝ կապված կենտրոնացված պլանավորումից դեպի ազատ շուկա անցման հետ: Հայաստանը չի ավարտել զարգացած ինստիտուցիոնալ համակարգի և ենթակառուցվածքների ձևավորման գործընթացը, որոնք սովորաբար առկա են ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններում:

Նման տնտեսություններում գործող ընկերությունների համար վերը նշվածը առաջացնում է արտաձին գործոնների, ինչպիսիք են հարկային վարչարարությունը, կապիտալի հոսքի վերահսկողությունը, արտարժույթի գործառնությունները, ձևականությունները, արտահանման / ներմուծման սակագները և այլն, շարունակական կամ երբեմն կտրուկ փոփոխությունների բնորոշ ռիսկ, այդ գործոնները կարող են բացասաբար ազդել Խմբի հետագա ֆինանսական վիճակի և արդյունքների վրա: Այնուամենայնիվ, քանի որ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող արժանահավատորեն գնահատել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում՝ Խմբի կայունությունն ապահովելու համար:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են զարգացած շուկայական տնտեսություններում, Հայաստանում դեռևս այստեղ չեն կիրառվում:

Հարկեր

Հայաստանի հարկային համակարգին բնորոշ են օրենսդրության հաճախակի փոփոխությունները և Հարկային օրենսգրքի սխալ մեկնաբանությունից և գործնականում սխալ կիրառությունից բխող վիճաբանությունները:

Այդ հանգամանքները կարող են Հայաստանում գործող ընկերությունների համար ստեղծել հարկային ռիսկեր, ինչը բնորոշ է աշխարհի ցանկացած այլ զարգացող շուկայական տնտեսություններին: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հիմնվելով կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական դրույթների և դատական որոշումների իրենց մեկնաբանության վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց գերակայության դեպքում ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա կարող է զգալի լինել:

29. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՌԱՋԱՑՈՂ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԴՐՈՒՄ

Խմբի՝ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորություններում փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Ֆինանսական պարտավորություններ			
(հազար դրամ)		2024թ.	2023թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ		236,097	542,577
Դրամային հոսքերից			
Մարումներ		(222,536)	(1,618,376)
Մուտքեր		65,000	1,273,375

Վճարված տոկոսներ	(1,212)	(2,752)
Ոչ դրամային հոսքերից		
Ավելացումներ		-
Տոկոսի հաշվեգրում	23,844	41,273
Ճշգրտում	(2,318)	
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	98,875	236,097

30. ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ ԿԱՊԱՎՅՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ

Խմբի կապակցված կողմերը ներառում են բաժնետիրոջը, միևնույն վերահսկողության տակ գտնվող ընկերությունները, ինչպես նաև հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

Խմբի միակ բաժնետերը Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն է՝ ի դեմս ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության:

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ կատարված գործարքներն ու մնացորդները:

Գործարքներ	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
<i>Միակ բաժնետեր</i>		
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում	1,951,404	-
Շահաբաժինների վճարում	573,073	500,000
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	176,761	179,699
 <i>Մնացորդներ</i>	 2024թ.	 (հազար դրամ) 2023թ.
<i>Միակ բաժնետեր</i>		
Շահաբաժիններ	1,500,000	2,000,000